

Onderzoekers TNO en mogelijkheden, update januari 2026:

Let op: altijd eerst contact met de onderzoeker opnemen (o.a. i.v.m. startdatum).

1. Onderzoek naar de werkzame elementen van alcoholinterventies voor jongeren

De hoge prevalentie van alcoholgebruik bij Nederlandse jongeren en jongvolwassenen én de negatieve gevolgen ervan zoals schoolproblemen, sociale problemen, gezondheidsproblemen maken alcoholpreventie noodzakelijk. Hoewel er een overvloed aan alcoholinterventies is voor jonge mensen van 12-25 jaar, is er weinig bekend over *Wat werkt voor Wie en Wanneer*.

In [dit project](#) worden kernelementen van ruim 60 interventies gecodeerd op basis van de handleidingen en vervolgens gerelateerd aan de effecten van de programma's zodat we de werkzame elementen achterhalen en de setting (bijv. school, wijk, zorg) waarin ze effectief zijn. In de eindfase van het project zal de nieuw verworven kennis worden toegepast op bestaande alcoholinterventies in Nederland. Bevorderende of belemmerende factoren worden in kaart gebracht onder professionals en eindgebruikers. Vervolgens wordt met de interventie-eigenaren besproken hoe deze nieuwe inzichten kunnen worden ingezet ter versterking van de betreffende interventies.

Dit project is vooral interessant voor aios die affiniteit hebben met de puber doelgroep en nieuwsgierig zijn naar hoe alcoholgebruik onder jongeren kan worden verminderd.

Looptijd: tot juni 2027.

Contactpersoon voor inhoudelijke vragen: Zeena Harakeh, zeena.harakeh@tno.nl

2. Richtlijnen cluster 'Ontwikkeling en zintuigen' en 'Het Lichaam' wetenschappelijk onderbouwd.

M+G stage JGZ Richtlijnen @TNO

Alle JGZ-richtlijnen worden op dit moment herzien en omgezet naar een nieuwe, modulaire vorm. Zie [Transitie naar modulaire JGZ-richtlijnen](#). Door de lange teksten (die het voorheen waren) op te delen in kortere modules, wordt de bruikbaarheid van de richtlijnen beter. De modulaire structuur zorgt eveneens voor meer samenhang tussen diverse inhoudelijke thema's.

Per 1 september 2024 zijn we gestart met de herziening en omzetting van **twee** richtlijnenclusters: het cluster 'Ontwikkeling en zintuigen' (8 richtlijnen) en het richtlijnencluster 'Het lichaam' (7 richtlijnen). De richtlijnen in deze clusters moeten inhoudelijk geüpdatet worden op basis van nieuwe literatuur (volledig of beperkt) en de aansluiting op het LPK moet beter.

Feitelijk gaat het om twee afzonderlijke projecten, die tegelijkertijd en min of meer op dezelfde manier worden uitgevoerd. Van beide projecten is TNO projectleider en werken we samen met JGZ-professionals en deskundigen zoals de Nederlandse Stichting voor het Dove en Slechthorende Kind (NSDSK). De looptijd van beide projecten is twee jaar, tot en met augustus 2026.

In het cluster '[Ontwikkeling & Zintuigen](#)' worden deze 8 richtlijnen omgezet en herzien:

- Taalontwikkeling (*beperkte herziening*)
- Voorkeurshouding en schedelvervorming (*beperkt*)
- Wiegendood (*beperkt*)
- Gehoor
- Oogafwijkingen

- Motorische ontwikkeling
- Extremititeiten

In het cluster 'Het Lichaam' worden 7 richtlijnen omgezet en herzien:

- Hyperbilirubinemie (*beperkte herziening*)
- SGA (vroeggeboorte en small-for-gestational age) (*beperkt*)
- Niet-scrotale testis (NST) (*beperkt*)
- Heupdysplasie (*beperkt*)
- Huidafwijkingen
- Hartafwijkingen
- Astma

Taken en mogelijkheden

Voor deze projecten zoeken we iemand die bijdraagt aan de herziening van een of meerdere richtlijnen. Hierbij zijn veel soorten werkzaamheden mogelijk. Denk bijvoorbeeld aan het doen van literatuuronderzoek, het schrijven van teksten, betrekken van ouders en jeugdigen, indelen van een richtlijn in modules. De duur en inhoud van de stage kunnen in overleg met de onderzoekers worden bepaald.

De standplaats van het onderzoek is bij TNO in Leiden. Werken vanuit huis of een andere locatie is mogelijk.

Heb je interesse? Neem dan contact op met Alyanne Boon alyanne.boon@tno.nl of Caren Lanting caren.lanting@tno.nl

3. I-JGZ

Ouders houden in toenemende mate zelf bij hoe hun kind groeit en zich ontwikkelt. Onder anderen via de GroeiGids app. Met dit soort gegevens kunnen ouders ook beter op maat geadviseerd worden. Bijvoorbeeld over of het kind goed groeit of dat het nuttig kan zijn om contact te zoeken met de JGZ, in persoon of via een ouderchat. Dit ligt in de lijn van de ambitie van de JGZ om eer gepersonaliseerd en geflexibiliseerd te werken.

Eerder onderzoek laat zien dat advies op maat bijdraagt aan ouderempowerment. Het is nog niet bekend of het bijdraagt aan meer regie bij ouders in het contact met de JGZ. Dit willen we komende tijd onderzoeken.

We zoeken een student/AIOs die helpt bij het verrichten van het onderzoek (zoals maken digitale vragenlijsten en houden online focusgroep), analyseren van de data en een korte rapportage opstellen.

Heb je interesse? Neem dan contact op met: olivier.blansonhenkemans@tno.nl

Z.O.Z.

4. HEALS

Toegepast onderzoek in het HEALS (Health EARly Life Start) Applied project:

Centraal staan methoden voor signalering en (keuzehulp)ondersteuning van (verhoogd risico op) Early Life Stress in geboortezorg en jeugdgezondheidszorg

De eerste 1000 dagen vanaf conceptie tot ongeveer de leeftijd van 2 jaar zijn een cruciale periode in het leven. Stress in deze vroege periode (Early Life Stress) kan negatieve gevolgen hebben voor de ontwikkeling, fysieke en psychische gezondheid in de jeugd en op latere leeftijd.

Stress is de reactie op langdurige of herhaalde, negatieve stressfactoren, bij onvoldoende aanwezigheid van bescherming of buffers tegen deze stressfactoren. Het kan volgen op ernstige stressoren als fysieke mishandeling. Maar ook meer gematigde, chronische stressoren kunnen ernstige stress veroorzaken; deze worden vaak minder goed onderkend.

Naar schatting heeft 1 op de 8 kinderen te maken met Early Life Stress. HEALS Applied is een interdisciplinair toegepast onderzoek gericht op het herkennen van stress in de eerste 1000 dagen en het bieden van de juiste ondersteuning aan gezinnen. Voor meer info over het gehele project zie: www.ncj.nl/onderwerp/heals.

Als opbrengsten streeft HEALS naar verschillende methoden voor signalering en (keuzehulp)ondersteuning die toepasbaar zijn in de geboortezorg en de jeugdgezondheidszorg. Om acceptatie en toepasbaarheid van deze methoden te maximaliseren worden zij ontwikkeld in co-creatie tussen ouders, praktijkprofessionals en onderzoekers. We organiseren co-creatie sessies om te leren over ervaringen, normen, waarden en behoeften rondom (signaleren en ondersteuning van)(risico op) Early Life Stress en om stil te staan bij (randvoorwaarden van) de op te leveren producten. Hierin wordt rekening gehouden met verschillende ethische overwegingen. Daarnaast worden de concept hulpmiddelen uitgetoetst in de praktijk tijdens de pilot.

Dit project is met name interessant voor AIOS die affiniteit hebben met de eerste 1000 dagen en nieuwsgierig zijn naar ontwerpgerichte onderzoeksactiviteiten in samenwerking met ouders en praktijkprofessionals binnen de geboortezorg en jeugdgezondheidszorg.

Wat kun je doen:

- Werk mee aan co-creatie sessies met kwetsbare groepen (toekomstige) ouders.
- Werk samen met een enthousiast onderzoeksteam, de projectgroep en de betrokken organisaties.
- Werk mee aan thematische analyse van de gebruikersgroepen.
- Vertaal de uitkomsten naar de praktijk: denk mee hoe we de resultaten aansluiten op de dagelijkse praktijk van geboortezorg en jeugdgezondheidszorg én hoe we deze kunnen inzetten.
- Help mee aan het opzetten en uitvoeren van een pilot: test samen nieuwe hulpmiddelen en werkvormen uit binnen de geboortezorg en jeugdgezondheidszorg.

We kijken graag samen welke taken jij leuk vindt en jij zou willen oppakken.

Contactpersoon voor inhoudelijke vragen: Emma Wassenaar, emma.wassenaar@tno.nl

5. FLY-KIDS

Projectomschrijving longitudinale studie FLY-Kids

Marissa Kooij, Anne Krijger en Koen Joosten

Titel

Effect van het digitale FLY-Kids leefstijlsignaleringsconcept op de leefstijl van jonge kinderen

Achtergrond

Een ongezonde leefstijl bij jonge kinderen, zoals weinig groenteconsumptie of weinig beweging, verhoogt het risico op overgewicht, obesitas en andere gezondheidsproblemen. Een gezonde leefstijl daarentegen bevordert onder andere cognitieve en motorische ontwikkeling, kwaliteit van leven en een gezond gewicht. FLY-Kids is een leefstijlsignaleringsconcept voor kinderen van 1-3 jaar, ontwikkeld voor gebruik in de jeugdgezondheidszorg. Ouders vullen voorafgaand aan de afspraak FLY-Kids digitaal in. Ze geven hun tevredenheid over de leefstijl van hun kind aan, scoren negen leefstijlitems en geven aan welke onderwerpen zij tijdens het gesprek willen bespreken. Vervolgens ontvangen ouders een terugkoppeling op basis van hun antwoorden, inclusief extra informatie. FLY-Kids ondersteunt daarna zowel ouders als de JGZ-professional tijdens het gesprek over de leefstijl van het kind. Eerdere studies tonen dat FLY-Kids gebruiksvriendelijk en behulpzaam is, maar ook dat het gesprekken over leefstijl effectief stimuleert. Echter, het langetermijneffect van FLY-Kids op de leefstijl van jonge kinderen is nog onbekend.

Doelstelling/onderzoeksvragen

Het doel van deze studie is om het effect te vergelijken van FLY-Kids versus gebruikelijke zorg op de leefstijl van kinderen van 1-3 jaar. De primaire uitkomsten zijn: ouderlijke tevredenheid over de leefstijl van hun kind, gezonde voeding (groenten en fruit), ongezonde voeding (snacks en suikerhoudende dranken), eetgewoonten en andere leefstijlgewoonten (beweging, schermtijd en slaap). De leefstijl wordt gemeten voorafgaand aan het consult, direct na het consult en na 6 en 12 weken. Wij verwachten dat kinderen in de interventiegroep meer en gezondere leefstijlveranderingen laten zien dan kinderen in de controlegroep.

Studieopzet

JGZ-organisaties worden gevraagd deel te nemen in de interventie- of controlegroep. In beide groepen zullen vier consultatiebureaus deelnemen, in totaal acht, die elk 55 deelnemers zullen includeren. Hiermee zal de studie in totaal 440 ouders omvatten. In de interventiegroep vullen ouders voorafgaand aan de afspraak FLY-Kids in. Daarnaast vullen ouders studievragenlijsten in vóór de afspraak, direct na de afspraak, en na 6 en 12 weken. De controlegroep vult dezelfde studievragenlijsten in, maar gebruikt FLY-Kids niet.

Globale planning

In het eerste kwartaal van 2026 zal worden gestart met de werving van JGZ-organisaties voor deelname aan de studie. Het plan is om de studie zelf te starten in het tweede kwartaal van 2026.

Taken

De werkzaamheden zullen bestaan uit:

- Meedraaien binnen een ambitieus onderzoeksteam.
- Contact onderhouden met deelnemende centra en coördineren van de logistiek rondom de studie.

- Inclusiegesprekken voeren met ouders op het consultatiebureau en hierna contact onderhouden met de ouders.
- Mogelijkheid om wetenschappelijke vaardigheden verder te ontwikkelen.

Heb je interesse mee te doen met dit onderzoek, stuur dan een mail naar:

Marissa Kooij, arts-onderzoeker, m.kooij@erasmusmc.nl of

Prof Dr Koen Joosten, projectleider, k.joosten@erasmusmc.nl

6. Literatuur- en praktijkverkenning naar kunst & creativiteit in de zorg

De zorgsector staat voor de uitdaging om complexe informatie toegankelijk en begrijpelijk te maken voor diverse doelgroepen. Traditionele communicatiemiddelen bereiken niet altijd iedereen even goed, waardoor participatie, therapietrouw en inclusie onder druk kunnen komen te staan. Creatieve en kunstzinnige vormen – zoals beeldende kunst, theater, muziek, storytelling en interactieve media – bieden kansen om onderzoek en zorg dichterbij mensen te brengen. Ze kunnen helpen om projecten zichtbaar te maken, werving aantrekkelijker te maken, data op een inclusieve manier te verzamelen en resultaten op een begrijpelijke en impactvolle manier terug te koppelen. Door deze benaderingen systematisch te verkennen, kunnen we innovatieve strategieën ontwikkelen die bijdragen aan betere gezondheidssuitkomsten en meer betrokkenheid van burgers en professionals.

In deze stage onderzoek je hoe creatieve werkvormen (bijv. theater, beeldende kunst, fotografie/Photovoice, muziek, spoken word, serious games, infographics, podcasts, design thinking) worden ingezet in de zorg en in alle fasen van onderzoek: van projectbekendmaking en werving, via dataverzameling en interventiematerialen, tot en met data-analyse en terugkoppeling van resultaten. Dit doe je aan de hand van een literatuur verkenning (scoping review) en daarnaast voorbeelden uit de praktijk te verzamelen, en de verzamelde informatie te verwerken in een beknopte handreiking of inspiratie-toolkit voor professionals en onderzoekers met een helder overzicht van werkzame creatieve benaderingen per onderzoeksfase, bij voorkeur met voorbeeldmaterialen/links.

Dit project is vooral interessant voor aios met affiniteit voor communicatie, participatie, inclusie en innovatie in de zorg, die graag bruggen slaan tussen wetenschap, praktijk en samenleving.

Looptijd: tot december 2026.

Contactpersoon voor inhoudelijke vragen: Zeena Harakeh, zeena.harakeh@tno.nl

7.